

← שאלתי: "מה את עושה?" → היא ענתה: "יש לי עסק קטן וחמוד". ← אמרתי: "אם כן, גם הכסף שתעשי יהיה קטן וחמוד"

היא לא שתקה אז, כשהשעו אותה מגל"צ בגלל ביקורת שמתחה על הצבא, והיא לא מוכנה לשתוק היום, כשהיא רואה שנשים לא יודעות לדרוש מספיק כסף עבור העבודה שהן עושות. **רונית כפיר, מעצבת פנים ומרצה מבוקשת, מלמדת נשות עסקים איך להפסיק להקטין את עצמן, ומודה שגם לה זה לא עבד בהתחלה: "בגיל 18 הייתי חתיכת חננה חסרת ביטחון. היום רוב הזמן אני בטוחה בעצמי"**

אפרת אהרוני | צילום: עדי אדר

לרונית כפיר טוב, והיא לא מתכוונת להתנצל על זה. אחרי קריירה מוערכת כשדרנית רדיו וטלוויזיה, עשור ומחצה כמעצבת פנים מצליחה, תחזוק בלוגים ומעבר מתל אביב לחי הכפר בכרמי יוסף – היא מתמלאת מחדש מהשינוי האחרון בחייה. עכשיו היא מנחה מעצבות ונשים עצמאיות להתנהלות נכונה מול לקוחות – כזו שבמסגרתה יתמחרו את עצמן כראוי, יקבלו מה שמגיע להן, לא יעברו לעולם חינם וכמובן – לא יתנצלו.

"מ'לא נעים' ל'נעים מאוד'", הוא שם הרצאתה המבוקשת של כפיר, אחת מני כמה, שבמהלכן היא מרביצה בקהל נשי בעיקרו (אבל לא רק) – הררי הערכה עצמית, תשובות מנוסחות מראש ללקוחות בעייתיים וטיפים להתמודדות עם מלכודות. בתום ההרצאה תמשיך ותבלה באופן פרטני עם העצמאיות הנעמדות בתור, מתייעצות ומחפשות קצת השראה – ולא

"אין דבר כזה לקוח לא החלטי. יש דבר כזה מעצבת שלא יודעת להחליט טוב בשביל הלקוח"

רק בענייני עיצוב.

"את ההרצאה הראשונה עשיתי במקרה", מספרת כפיר (46), נשואה ואם לשניים. "וזה היה כמו אש בשדה קוצים. הפידבקים היו מטורפים. תוך כמה ימים פנו אליי מהרבה מקומות והכפלתי את המחיר – אני מיישמת מה שאני מטיפה לו".

מכאן, היא אומרת, הרגישה שעלתה על הגל: "אני מדברת המון. ואני קולנית. ואני נורא תופסת מקום. שמים לב אליי ושנים הייתי נוהרת לא לעשות יותר מדי רעש. כשעמדתי בהרצאה הראשונה הייתי בכזה היי, כאילו הרמתי את כל הערוצים שלי לפול ווליום. אני 100% רונית, אין יותר מזה. כל הניסיון שלי וכל האנרגיה שלי – והקול והיכולת וההומור והשפה, במיצוי מקסימלי. כאילו שנים נסעתי עם הגדברקס משוך למעלה. זה היה פשוט מטורף. ואני על האנרגיות של זה מאז".

- מה בעצם הפך אותך ממעצבת למנטורית?**

"מהר מאוד התברר לי שמה שמניע אותי לעמוד על הבמה ולדבר זה פמיניזם. המקום בי שרוצה לעשות שינוי הוא המקום שרוצה לדבר לנשים. רוב העוסקות בתחום העיצוב הן נשים; 95% מהנוכחים הן נשים, לפעמים צצים גם גבר או שניים".

- את מזהה גם אצלם את הנהוני ה"אני מכיר את זה", בשאת מדברת על אותם באגים נשיים, כהגדרתך?**

"כן, והם גם יגידו לי שזה לא בהכרח נשי. אבל אני לא בהכרח מסכימה עם זה. אחר הוכרים ששם אותנו במקום הזה של 'לא נעים לי' הוא עוב' דת היותנו נשים, והעובדה שתמיד מחנכים אותנו לרצות. וזה שונה מאוד מגברים, כי נשים מגיעות תמיד ממקום כזה של להיות הילדות הטובות.

על הדרישות לתפקיד וגילתה שבאופן רשמי היא לא עומדת באף אחת מהן, ואז נזכרה בשריל סנדרבג, סמנכ"לית התפעול של פייסבוק, שכתבה את רב המכר "לפרוץ קדימה". "שריל אומרת שנשים מגישות מועמדות למשרה רק אם הן עומדות ב־100% מהדרישות, לגברים מספיק 60%. גבר אומר, 'יאללה, אז אני לא עומד בדרישות, אבל אני תותח והם ירצו אותי'. אמרתי לעצמי: 'רונית, תחשבי כמו גבר. לא משנה מה הדרישות, את יודעת שאת מספיק טובה בשבילם, תגישי הצעה'. ואלמלא הסטטיסטיקה שהייתה לי כחיוזק, אני לא בטוחה שהייתי עושה את זה".

- נן, והתקבלת?**

"אני ממתינה לתשובה".

קחו לדוגמה את שוקה

"אני רק' צריך שתעשה לי. רק' תעברי על החוזה שנייה. 'רק' תעשי סקיצה. 'רק' תבואי לראות. שמעתי אפילו על נגר שמישהו אמר לו: אני לא צריך שולחן. 'רק' פלטה עם ארבע רגליים" (מתוך ההרצאה של כפיר).

את המשפטים האלה ודאי כבר שמעתם (או השמעתם) לפחות פעם אחת במה' לך הקריירה שלכם. במהלך ההרצאה יורה כפיר אחת אחרי השנייה טעויות נפוצות ואמירות ישראליות מאוד: "אמנונות מגבילות", כהגדרתה, ואמיתות ידועות שפשוט לא למדנו עדיין להתמודד איתן, כבעלי עסק עצמאי – או לפחות, לחמוק מהן באלגנטיות; כמו למשל הצורך לשים את הדברים על השור

למלדיביים'. בפועל, כל עצמאי באשר הוא, מקור הכנסתו הוא הלקוחות, והתפיסה הזו, שלפיה מושחת ליהנות מהכסף, פוגעת בכל העצמאים". ההרצאה הראשונה שלה נקראת "שבעה דברים שלמרתי מלקוחות בדרך הקשה", ובה היא מספרת על דברים שקרו לה: "איך כן עברתי בחינם ואיך הבנתי שאני לא מככרת את עצמי; על הפעם הראשונה שבה הצלחתי לא להתמקח ועל הפעם הראשונה שבה העזתי לומר ללקוח שאני לא רוצה לעבוד איתו, שאני לא יכולה לעבוד איתו. הרגשתי שמשחו שם לא עובד והחלטתי להקשיב לעצמי.

"לא תמיד הייתי כזאת. בגיל 18 הייתי חתיכת חננה חסרת ביטחון. הגעתי לגלי צה"ל למקום שבו את צריכה To fake it until you make it. ביטחון הוא דבר נלמד ונרכש, והייתי צריכה לעבוד על זה. היום אני רוב הזמן בטוחה בעצמי.

"עברו מאז 20 ומשהו שנים, שבמהלכן השתנתי מאוד והתבגרתי. זה לאו דווקא הביטחון, זה פשוט להבין שלא הגיוני שאני אבזבו את החיים שלי על דברים שאני לא רוצה לעשות ועל מקומות שאני לא רוצה להיות בהם. ואני חנו, כנשים, מוצאות את עצמנו במקום שאנחנו לא רוצות להיות בו. ובשביל מה אני עצמאית? קודם כל כדי להבין שיש לי בחירה. אני חושבת שחלק מהבגרות הוא להבין שלמעט בריאות ושלוש עולמי, הכל נתון לבחירתך.

"אמא שלי נפטרה בגיל 53, שזה צעיר מאוד. זה כאילו ממש עוד מעט. מבחינתי החיים מסתיימים בגיל 53. אני יודעת בראש שלא, אבל זה מה שאני מכירה, ואני אומרת – החיים יכולים להסתיים כל רגע. פתאום את אומרת לעצמך 'בוא'נה, לא הגיוני לבזבו את הזמן על דברים שאני לא רוצה לעשות, או לא לעשות דברים שאני נהנית מהם'. בסופו של דבר את מבינה שהכוו

ככה, כמו גבר

"שאלתי: 'מה את עושה?' והיא ענתה: 'יש לי עסק קטן וחמוד'. אמרתי לה: 'אם ככה את מגדירה את העסק שלך, גם הכסף שתעשי יהיה קטן וחמוד'. בילינו את כל החיים בלהיות קטנות וחמודות, הגיע הזמן שנהיה גדולות, שנדע להרוויח כסף גדול ויפה גם ממוצר קטן וחמוד" (מתוך ערוץ היוטיוב של כפיר).

לענייני שפה כפיר רגישה במיוחד. שפה, מבחינתה, מבנה מציאות, ולאופן ההתנסחות הנשי יש עוד הרבה מה ללמוד. זו כמובן הכללה, אבל קשה לחמוק מהמציאות: "זה מתחיל בצורך הבלתי נשלט להתנצל על כל דבר. מישהו מתקשר ואת אומרת 'אני נורא מצטערת, אני עם הילדים שלי עכ' שיר'. מספיק שתגירי 'אני לא יכולה לדבר עכשיו, בוא נדבר מחר'. למה הילדים שלך רלוונטים בכלל?"

"לאחרונה הייתה אצלי מישהי לפגישת ייעוץ, והצלחתי לא להתנ' צל על הבלגן. התאמנתי – ואלה כלים שלקחתי מהרדיו – בלהגיד פשוט: הבית מבולגן. המקום הזה של להצליח לא להתנצל על הבלגן הוא חתי' כת הישג בשבילי, גם אם זה נשמע מפגר. אני מגיעה להמוני אנשים, לא הייתה אישה אחת שלא התנצלה על הבלגן, גם אם היא חיה בתוך מוויאון. זה מדהים כמה קשה לנו להפסיק להתנצל".

המושג "מילים מקטינות" שב ועולה בהרצאה של כפיר, חוזר מכל היב' טוי. "ש' יישום של גוגל שמוזה מילים מקטינות ומנמיכות", היא אומרת, "כאלה שחותרות תחת עצמך, שמתנצלות על מה שאת עומדת להגיד או

צילום: שחזאל יערי

על עצם העובדה שאת עומדת להגיד משהו. במקום 'אני חשבתי להציע ש...' הוא מתקן לך ל'אני מציעה ש'. נהייתי רדאר בלוהות את זה, זה פשוט קופץ לי מול העיניים. וכשאת עוברת על טקסט שלך ומוחקת את כל המיי' לים האלה, את מקבלת פתאום טקסט כל כך מהודק – וואו, מי כתבה את זה? מינימום נאום בחירות. ככה, כמו גבר, כזה מן. אני חושבת שחסר מאוד לשמוע נשים מדברות ככה".

- איזו עבודה לא תיקחי, גם אם היא תכנים ים כסף?**

"שום עבודה שלא ארצה. ובמיוחד מישהו שמפגין יחס מזלזל, מישהו שמנסה להכתיב לי מה לעשות, או אנשים שמתייחסים רע – איש לבת זוגו ולהפך, סותרים אחד את השני ומזלזלים זה בזה. אני קודם כל מחפשת אנשים שנעים לי לעבוד איתם.

"לדבר סרה על עצמנו ועל אחרים זה הדבר הכי רע שיש, זה להקטין את עצמי, להגיד 'אני סתומה, אני דפוקה, אני שמנה, אני

לאשה

זה לא אומר שהוא אבא רע. פשוט אין קשר בין יכולותיו המקצועיות לעובדה שהוא אבא. ואצל הרבה נשים אני רואה בעמוד 'אודות' בעמוד העסקי, קודם כל פירוט כמו 'שלום, קוראים לי כך וכך, ואני אמא של זה וזה'. מה זה קשור? "אני חושבת שהילדים שלנו הם אחד ההישגים שלנו, אבל במקום שבו אנחנו מחפשות שוויון – זה לא רלוונטי. זה מנציח את התפקיד האימהי, כשהורות יכולה להיות שוויונית לחלוטין. ואומרת את זה מי שהיניקה שנה וחצי כל ילד".

אֵלֶה מרב מיכאלי

"נכתב בלשון נקבה אבל הוא פונה גם לגברים. אנחנו התרגלנו? עכשיו תורכם" (כך בחרה כפיר לסיים את אחד הפוסטים האחרונים שלה).

באחד הפוסטים האחרונים שלה, קובלת כפיר על השימוש בלשון זכר כברירת מחדל, וקוראת לעבור ללשון נקבה. "אני מעריצה את מרב מיכאלי על זה שהיא לא דופקת חשבון לאף אחד; אישה שיודעת במה היא מאמינה, ואשכרה לא מזיז לה כלום. זה אולי נשמע כמו קלישאות של נשים בנות 45, אבל באמת, יש כל כך הרבה חופש בלדעת מי את ומה חשוב לך ולעזאזל כולם".

"אנחנו מוצאות את עצמנו במקומות שאנחנו לא רוצות להיות בהם. ובשביל מה אני עצמאית? כדי להבין שיש לי בחירה. אני חושבת שחלק מהבגרות זה להבין שלמעט בריאות ושלוש עולמי, הכל נתון לבחירתך"

רק כשהיא מדברת על אמה, שממנה התייתמה בגיל 21, קולה של כפיר מתרכך. "אחד הדברים שאני מפסיקה להיאבק בהם הוא ההבנה שאני הרבה יותר דומה לאמא שלי ממה שחשבתי", היא אומרת. "אמא שלי הייתה מורה, פעילה פוליטית, חברה מפלגת העבודה, מתנדבת בנעמ"ת, פמיניסטית פעילה, מנחת מורים בבית ברל. היא החליפה מקצוע כל שנתיים, אני אף פעם לא ידעתי מה היא עושה. היא הייתה רבת כישורים וכיזומטית מאוד ואני מאוד גאה בה. היו לי הרבה עניינים איתה, אחרי הרבה שנים הם נפתרו וכל הטוב שהיא הורישת לי צף ועלה. היום אני חושבת שגם היא ממש גאה בי".

● **עושה רושם שגם את לא תישארי באותו מקום.**

"ברור לי שלא אשאר באותו מקצוע המון שנים. הרבה דברים מעניינים אותי ואני טובה בהם דבר. אני כותבת, מנגנת, שרה, אוהבת לערוך לשונות, מתרגמת הרצאות TED בהתנדבות, מעצבת. אני מתבאסת להשקיע את עצמי במשהו אחד. מגיע שלב שבו את אומרת, אני יודעת לנהוג – לאן שנגיע, זה יהיה בסדר. אין לי מושג איפה אהיה ואיפה אני רוצה להיות". ■

לא מוצלחת', אפילו בקטנה. זה חטא בעיניי, קודם כל למי שיש לו ילדים. יש גיל שאולי זה חינני, מתישהו זה מפסיק.

"אני גם משתדלת מאוד לא לקטר על דברים, זה חלק מתרבות נורא תל-אביבית, ליהיה האש' טאג כזאת, של 'אוי, אל תשאל, היה זוועה...' לא הייתי ממש כזו אף פעם, אבל כן הייתי מקטרת פה ושם. ואני ממש מפסיקה לעשות את זה".

● **עד כמה הפרסונה הציבורית שלך מפעם נוכחת בחייך?**

"מעט מאוד. הייתה תקופה שהסלקטורים בנן גוריון היו מזהים אותי, היום גם הם כבר צעירים מדי. ועדיין לפעמים מזהים את השם שלי, לפעמים את הקול שלי. אבל אני לא מתגעגעת לזה, כל כך סבלתי בשנים שהייתי מוכרת יותר. לא יכולתי לשאת את ההרגשה שמסתכלים עליי ומדברים עליי ברחוב".

בקיץ 2006 הושעתה כפיר מגל"צ למשך שלושה חודשים, לאחר שהשמיעה בשידור בי-קורת, על התנסחות גורם צה"ל על אודות הפגזת אוכלוסייה אזרחית במלחמת לבנון השנייה. בתום אותם חודשים – קמה והלכה.

● **ההדחה על רקע אמירה פוליטית הותירה בך צלקות?**

"זה קצת תסכל אותי אז, בעיקר בגלל היחס שקיבלתי – זרקו אותי ממקום עבודה של 18 שנה

ליקון ששיר סמנוב

צילום: דודי סמון

**"שבועון לאשה"
להורדה חינם**

כתבות, מתכונים, הורוסקופ, קופונים, שופינג וכל מה שמעניין נשים (וגברים)

